

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний авіаційний університет
Освітня програма	47155 Психологія екстремальних і кризових ситуацій
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний авіаційний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47155
Назва ОП	Психологія екстремальних і кризових ситуацій
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Щотка Оксана Петрівна, Шиліна Анна Shylina, Панасенко Елліна Анатоліївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	13.10.2022 р. – 15.10.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nau.edu.ua/site/variables/news/2022/9/053_47155%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%A1%D0%9E.pdf
Програма візиту експертної групи	https://ino.nau.edu.ua/files/accreditation/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%BC%D0%BC%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%95%D0%93_%D0%9E%D0%9F%D0%9F_47155_%D0%9D%D0%90%D0%A3.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

За підсумками роботи ЕГ під час вивчення нормативних документів і матеріалів сайту Національного авіаційного університету (далі – НАУ), дистанційного онлайн-візиту, встановлено, що освітньо-професійна програма «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» другого магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія (далі – ОП) дійсно функціонує у НАУ і, відповідно до мети, спрямована на забезпечення у здобувачів формування компетентностей психолога, спроможного на основі застосування фахових методів та інструментів розв'язувати широкий спектр професійних завдань і практичних проблем психологічного супроводу діяльності у галузях, пов'язаних з підвищеними навантаженнями на людину, техногенними ризиками, а також експлуатацією складної та потенційно небезпечної техніки, психопрофілактичної, консультативної, психодіагностичної та психокорекційної роботи задля забезпечення умов, які б сприяли безпеці праці, захисту від зривів діяльності, гармонійному розвитку особистості професіонала, розкриттю її потенціалу та збереженню психічного здоров'я. НАУ позиціонує себе як університет, місія якого – здійснювати гідний внесок у розвиток суспільства на національному та міжнародному рівнях через як генерацію нових знань та інноваційних ідей на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень і практики, так і надання високоякісних освітніх та науково-дослідних послуг громадянам України та іноземцям при підготовці фахівців авіаційно-космічної галузі і передбачає вихід університету на позиції лідерства в світовій освітньо-науковій сфері щодо надання освітніх послуг, підготовки, підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців різних освітніх ступенів, виконання наукових досліджень та дослідно-конструкторських розробок. Керівний менеджмент НАУ, гарант ОП, НПП, допоміжний персонал служб, представники студентського самоврядування, здобувачі вищої освіти ступеня магістра, а також представники роботодавців відкриті до спілкування на фокус-групах, які відбувалися згідно з узгодженою і затвердженою програмою роботи ЕГ. НАУ забезпечив належний зв'язок під час проведення дистанційної акредитаційної експертизи, підключення фокус-груп. Наявну у НАУ інфраструктуру, інформаційні ресурси, фонди бібліотеки та навчально-методичні матеріали, комп'ютерні класи, спеціалізовані навчальні аудиторії, полігони, гуртожитки, їдальні тощо було продемонстровано в режимі відео роликів та фото-презентацій. Вивчення звіту про самооцінювання ОП та результати інтерв'ювання усіх фокус-груп дозволили членам експертної групи, враховуючи низку чинників (принципи поваги до автономії ЗВО, контекст та позиції стейкхолдерів, відносний вплив різних виявлених недоліків на відповідний аспект якості ОП, підхід, орієнтований на вдосконалення), по критеріям 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 встановити рівень відповідності «В», що засвідчує наявність незначних недоліків, які не носять системного характеру.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» 2022 р. другого магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія динамічно розвивається та має унікальність в контексті надання спеціальної освіти в галузі психології у прив'язці до наукової та практичної проблематики психології екстремальних і кризових ситуацій в ризиконебезпечних професіях та галузях з особливими умовами діяльності, пов'язаних з експлуатацією складної та потенційно небезпечної техніки. ФК та ПРН розширено відповідно до фокусу мети ОП. Здобувачі, роботодавці та НПП систематично долучаються до перегляду і обговорення ОП. Зміст ОП має значну кількість практико орієнтованих ОК, спрямованих на підготовку психологів, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері екстремальної та кризової психології. ОП підтримує цінності студентоцентризму. Оновлення ОК відбувається за результатами професійного розвитку викладачів. Для забезпечення умов проведення наукових досліджень з актуальних проблем психології та виконання студентами науково-дослідних робіт при кафедрі функціонує студентська науково-проблемна група «Інсайт». Студенти залучаються до науково-дослідної роботи, мають можливість безкоштовно публікувати результати наукових досліджень в університетських виданнях. Існує практика кооперації НПП для здійснення контрольних заходів, що забезпечує об'єктивність оцінювання. Визначено чіткі процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів учасників освітнього процесу. У ЗВО відпрацьований алгоритм перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів освіти на ознаки плагіату, відбувається обговорення результатів перевірки на засіданнях кафедри. НПП удосконалено процедуру інформування здобувачів про оскарження результатів контролю знань, дії у разі конфлікту інтересів. Удосконалено шкали оцінювання в сторону збільшення кількості балів на підсумковий контроль. У НАУ удосконалено систему популяризації академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу. Викладачі ОП мають вагомий досвід практичної діяльності. Чітко прописано процедуру конкурсного відбору викладачів, яка є прозорою і дає можливість забезпечити належний рівень професіоналізму НПП. Політика академічної доброчесності у НАУ активно втілюється у внутрішню культуру якості освітнього процесу. Потужне матеріально-технічне забезпечення, навчально-методичні ресурси, які повністю забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Проходження закладом огляду та оцінки комплексу будівель і території на відповідність вимогам ДБН В 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд». Середовище НАУ є безпечним для всіх учасників освітнього процесу. Позитивною практикою експертна група вважає розроблені в НАУ кодекси честі та декларації про дотримання академічної доброчесності для НПП та здобувачів. Доступність усіх нормативних документів, інформація, що стосується ОП подана в повній мірі і розміщена у вільному доступі на офіційному сайті закладу.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

У ЗВО не розроблено уніфікованого анонімного опитування стейкхолдерів (роботодавців, випускників, академічної спільноти). В ОК2 та ОК3 наявне дублювання змісту. В ОК9 звужено мету, завдання та зміст практичної підготовки. Обов'язкові компоненти ОП не містять методів та завдань, які підтримують достатньою мірою ПР19 в частині розробки психокорекційних програм. Не повною мірою використовуються можливості платформи Moodle на ОП. Здобувачі освіти не беруть участь у міжнародних програмах академічного обміну. РП не містить інформації щодо самостійної роботи. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів не оприлюднюються на сайті ЗВО. Відсутня практика застосування інструментів тестового контролю для забезпечення більшої об'єктивності оцінювання. Проект залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до викладання аудиторних ОК, наданий ЕГ у 2021 р., залишився не реалізованим. Недостатньо використовується внутрішні програми НАУ для підвищення викладацької майстерності НПП даної ОП. Відсутній штатний психолог Сектору психолого-педагогічної роботи. Недостатня обізнаність здобувачів в процедурі врегулювання конфліктних ситуацій. Слабка залученість випускників до перегляду ОП та відсутність чіткої процедури збору і аналізу даних по кар'єрному шляху випускників. Рекомендації: відділу моніторингу якості вищої освіти розробити анкету для стейкхолдерів-роботодавців, представників академічної спільноти, випускників ОП щодо моніторингу якості ОП. У змісті ОК2 та ОК3 усунути дублювання тем. Переглянути назву, розширити мету, завдання ОК9 в контексті практичної роботи психолога (психодіагностична, психокорекційна, консультативна робота) та внести до змісту диференційовані завдання відповідно до різних видів діяльності психолога; активізувати практику визнання результатів неформальної освіти здобувачів вищої освіти та сприяти практиці академічної мобільності здобувачів у 2022-2023 н.р.; передбачити форми та методи формування ПР19 (в частині створення програм психокорекційної роботи з наслідками екстремальних ситуацій), зокрема, під час практик; ширше застосовувати в навчальному процесі ОП платформу Moodle; удосконалити інформування здобувачів про самостійну роботу за ОК; упроваджувати тестові методи для підвищення об'єктивності оцінювання, інтегрувати тестові процедури у електронні курси; вдосконалити інформування здобувачів про поточний і підсумковий контроль за ОК; налагодити співробітництво з професіоналами-практиками в межах аудиторних занять ОК, реалізувати план залучення практиків в 2022-2023 н.р.; залучати НПП даної ОП до програм підвищення викладацької майстерності в середині НАУ; обрати нового керівника Сектору психолого-педагогічної роботи; поглибити обізнаність здобувачів в контексті дій в разі виникнення конфліктних ситуацій; провести серед випускників анкетування щодо їх кар'єрного шляху.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП 2022 р. (<https://goo.su/XpSWbMM>) має чіткі цілі («забезпечити у здобувачів формування компетентностей психолога, спроможного на основі застосування фахових методів та інструментів розв'язувати широкий спектр професійних завдань і практичних проблем психологічного супроводу діяльності у галузях, пов'язаних з підвищеними навантаженнями на людину, техногенними ризиками, а також експлуатацією складної та потенційно небезпечної техніки, з охопленням аспектів оптимізації операторської діяльності, управлінських практик у ризиконебезпечних виробничих підрозділах, психопрофілактичної, консультативної, психодіагностичної та психокорекційної роботи задля забезпечення умов, які б сприяли безпеці праці, захисту від зривів діяльності, гармонійному розвитку особистості професіонала, розкриттю її потенціалу та збереженню психічного здоров'я»), які у повній мірі узгоджуються зі: - Стратегією розвитку Національного авіаційного університету до 2030 р. (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Strategija_NAU_2019.pdf), де визначено місію НАУ («гідний внесок у розвиток суспільства на національному та міжнародному рівнях через як генерацию нових знань та інноваційних ідей на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень і практики, так і надання високоякісних освітніх та науково-дослідних послуг громадянам України та іноземцям при підготовці фахівців авіаційно-космічної галузі»), візію НАУ («встановлення лідерських позицій НАУ в світовому науково-освітньому просторі та перетворення в глобальний інноваційний центр авіаційно-космічної галузі») та стратегічні цілі НАУ («забезпечення якісної вищої освіти кожного здобувача задля їхньої конкурентоспроможності на глобальному ринку праці у авіаційно-космічній галузі, інших галузях, що дозволить їм зробити позитивний внесок у розвиток суспільства»). - Доктриною розвитку НАУ (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/doktryna-rozvytku.html>), де стратегічними цілями визначено: вихід університету на позиції лідерства в світовій освітньо-науковій сфері щодо надання освітніх послуг, підготовки, підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців різних освітніх ступенів, виконання наукових досліджень та дослідно-конструкторських розробок; забезпечення інноваційного прориву в сфері підготовки елітних фахівців різних освітніх ступенів, виконання перспективних наукових досліджень, розроблення та комерціалізації технологій з пріоритетних наукових напрямків; забезпечення

ефективної реалізації принципів соціального менеджменту для студентів та працівників університету, створення комфортного соціокультурного середовища та умов для розвитку особистості.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі ОП та ПРН навчання визначаються з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, що підтверджено на зустрічі з роботодавцями, здобувачами вищої освіти та випускниками ОП. На сторінці кафедри управління людським фактором є вкладка «Співробітництво зі стейкхолдерами» (<https://goo.su/XpSWbMM>), де розміщено Угоди про співпрацю із Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Громадською організацією «Відкритий Інститут Психоаналізу», ФОП С.І.Вишніченко. У вкладці «Відгуки здобувачів і стейкхолдерів про освітній процес та підготовку магістрів за ОП» (<https://goo.su/pC9G>) розміщено рецензії та відгуки стейкхолдерів В.М. Духневича, Т.С.Кривенко, С.А.Мельниченка, Н.П.Панчук, Д.М.Сороченко В.Осьодло, в яких надано позитивну оцінку ОП. Стейкхолдери брали участь у засіданнях кафедри управління людським фактором. На запит ЕГ було надано протоколи засідань кафедри №10 від 21.04.22 р., на якому були запрошені 8 стейкхолдерів, що внесли такі пропозиції. Руденко М.П. наголосив на тому, що освітньо-професійна програма повинна розглядати певні питання під міждисциплінарним кутом. Сороченко Д.М. запропонував наблизити зміст дисциплін до потреб реальних виробництв, в тому числі тих, які за виробничими технологіями належать до потенційно небезпечних, Мирончук М.О. запропонувала збільшити спектр навчальних дисциплін, які б викладала здобувачам доц. Сечейко О.В. Барабаш С.Г. відзначила, що на підставі ознайомлення з документацією освітньої програми у неї склалося враження занадто широкого кола фахових компетентностей, передбачених окремими навчальними дисциплінами, та зайвого дублювання фахових компетентностей в різних дисциплінах. Загребельна О.П. (здобувачка ОП запропонувала розширити рамки навчальної дисципліни «Актуальні проблеми психологічної діагностики у виробничих дослідженнях» та охопити питання психодіагностики у психологічній практиці широкого спрямування, для цього можливо сформулювати назву дисципліни в іншій редакції, наприклад у назві дисципліни зазначити «... у прикладних дослідженнях». Другий витяг з протоколу засідання кафедри №11 від 19.05.22 р. (були запрошені Сороченко Д. М. – директор з управління персоналом «Оператор ГТС України» Понетайкіна І.А. – голова студентської ради ННІНО Ершад Пур М.М. – староста групи ПЕКС 102М ННІНО) пропозицій не містить. На зустрічі із самоврядуванням та здобувачами вищої освіти було підтверджено можливість обговорювати освітню програму на засіданнях кафедри, Вчених радах інституту, університету. У НАУ систематично проводяться опитування здобувачів. Анкети (<https://goo.su/Pf8m4NT>) та результати опитувань (<https://goo.su/YztEr>) оприлюднено на сайті ЗВО та розглянуто на засіданні кафедри управління людським фактором (витяг з протоколу №2 від 07.10.22 р. (відповідь на запит ЕГ).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП та ПРН загалом визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, що з'ясовано у ході зустрічі з роботодавцями. В ОП враховано тенденції розвитку Київської області, яка прийняла на себе значну частину переселенців зі сходу України та зазнає значних зрушень та потрясінь в ході війни. Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий контекст шляхом посилення професійних складових ОП, пов'язаних із кризовою, екстремальною психологією та координації спеціальних компетентностей із запитами ринку праці. ЕГ було з'ясовано, що у Київській області є попит на роботу психолога із постраждалими в екстремальних та кризових ситуаціях та психолога, здатного працювати в галузях, пов'язаних з техногенними небезпеками та ризиками зриву функціонування соціотехнічних систем. При формулюванні цілей ОП було використано досвід організації навчального процесу у вітчизняних та європейських університетах, який було отримано викладачами кафедри управління людським фактором в межах науково-педагогічного стажування, програм підвищення кваліфікації (відповідь на запит ЕГ). Проводилися консультаційні розмови з викладачами і науковими працівниками щодо освітніх програм у Національному університеті цивільного захисту України, Київському університеті імені Бориса Грінченка, Університеті економіки та права «Крок». Ці освітні програми спираються на досвід підготовки психологів для системи цивільного захисту населення, надання психологічної допомоги населенню, здійснення постстресової реабілітації людей. Принципова відмінність ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» від програм в інших ЗВО полягає в тому, що вони не передбачають вивчення дисциплін, пов'язаних з психологією функціонування складних соціотехнічних систем та не зачіпають інженерно-психологічну проблематику, найбільш трендовою ділянкою якої є саме авіація. Зміст ОП спирається на цей досвід та галузеві можливості авіаційного навчального закладу, розширюючи рамки напрацювань авіаційної психології. Гарант ОП та НПП кафедри управління людським фактором на зустрічах підтвердили вивчення досвіду закордонних університетів, зокрема за такими програмами, зокрема: Human Factors Psychology (Embry-Riddle Aeronautical University, USA), Emergency Management and Human Factors/Industrial Psychology (Right State University, USA), Trauma and Disaster Relief (Northcentral University, USA). Показово, що і Університет Аеронавтики (Embry-Riddle Aeronautical University), і Університет імені братів Райт (Right State University), які мають аерокосмічне спрямування, що саме і відображає можливість займатися певними напрямками в галузі психології (<https://erau.edu/degrees/master/human-factors> <https://daytonabeach.erau.edu/college-arts-sciences/human-factors> <https://science-math.wright.edu/psychology>) Однак не конкретизовано складові аналогічних ОП іноземних та вітчизняних університетів, які використовувалися у процесі розроблення ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП передбачає досягнення усіх ПРН, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» другого магістерського рівня вищої освіти (наказ МОН України від 24.04.2019 року № 564) та забезпечує формування загальних, фахових компетентностей. Загальні компетентності ЗК1-ЗК10 формуються під час вивчення дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Фахові компетентності ФК1-ФК10 (відповідно стандарту) формуються під час вивчення таких ОК циклу професійної підготовки, як: ОК1 «Ділова іноземна мова», ОК2 «Актуальні проблеми наукового пізнання у галузі соціальних та поведінкових наук», ОК3 «Методологія прикладних досліджень у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій», ОК4 «Теоретико-методологічні засади психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності» та ОК практичної підготовки, зокрема ОК9 «Науково-дослідна практика у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій», ОК10 «Переддипломна практика». Визначені ЗВО ФК11-ФК15, формуються переважно ОК6 «Психологія професійного ризику», ОК7 «Психологія особливих ситуацій експлуатації технічних систем», ОК8 «Актуальні проблеми психодіагностики у прикладних дослідженнях», ОК11 «Атестаційний екзаме́н». ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» передбачає досягнення усіх ПРН1-ПРН11, передбачених стандартом вищої освіти та ПРН12-ПРН19, визначених ЗВО, забезпечується обов'язковими ОК. До прикладу, одними з результатів навчання, вказаних у стандарті вищої освіти, є ПРН6 (розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість), що забезпечується ОК5 «Теорія і практика управління конфліктами у професійному середовищі», ОК6 «Психологія професійного ризику», ОК12 «Кваліфікаційна робота». Досягнення ПРН та розвиток загальних та спеціальних компетентностей забезпечується обов'язковими компонентами, що коректно відображено у матриці відповідності та підтверджується аналізом змісту силабусів освітніх компонентів (<https://goo.su/9gTqBs>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» 2022 р. доопрацьована порівняно із попередньою ОП 2021 р., а саме: 1) оновлено матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми; 2) оновлено матрицю забезпечення ПРН відповідними компонентами ОПП; 3) у матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП у рядок забезпеченості ЗК10 додано ОК6 «Психологія професійного ризику» та ОК7 «Психологія особливих ситуацій експлуатації технічних систем», враховуючи що літературні джерела з цих освітніх компонентів переважно англійськомовні, а також широке застосування у навчанні з цих дисциплін англійськомовної лексики; 4) розширено рамки змісту ОК8 «Актуальні проблеми психодіагностики у прикладних дослідженнях», з метою всебічного забезпечення досягнення ПРН2, ПРН18, ПРН19. 2. Мета ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» 2022 р. узгоджена із місією та стратегією ЗВО, чітко прописано її унікальність. Мета ОП та програмні результати навчання орієнтовані на запити сучасності, регіональний та галузевий контекст. 3. Цілі та програмні результати навчання ОП відповідають вимогам Стандарту вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. 4. Гарант ОП проводить консультативні зустрічі зі здобувачами, НПП та роботодавцями щодо обговорення векторів подальшої співпраці, а також пропозиції щодо удосконалення ОП. 5. Окремі здобувачі і роботодавці регулярно беруть участь у засіданнях кафедри, на яких обговорюється зміст та ПРН ОП. 6. Цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Не конкретизовано складові аналогічних ОП іноземних та вітчизняних університетів, які використовувалися у процесі розроблення ОП. 2. У ЗВО не розроблено уніфікованого анонімного опитування стейкхолдерів (роботодавців, випускників, академічної спільноти). Рекомендації: • Конкретизувати складові аналогічних ОП іноземних та вітчизняних університетів, які використовувалися у процесі розроблення ОП. • Відділу моніторингу якості вищої освіти розробити анкету для стейкхолдерів-роботодавців, представників академічної спільноти, випускників ОП щодо моніторингу якості ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП в цілому відповідає Критерію 1, зокрема, слід відзначити узгодженість цілей ОП з місією та стратегією університету; затребуваність ОП на ринку праці; орієнтацію ОП на потреби регіону та галузі; врахування досвіду національних та закордонних програм підготовки бакалаврів; залучення стейкхолдерів, здобувачів вищої освіти до розроблення цільової та змістової складових ОП. Виявлені недоліки вказують на необхідність конкретизації складових аналогічних ОП іноземних та вітчизняних університетів, які використовувалися у процесі розроблення ОП; розширення форм взаємодії зі стейкхолдерами через регулярні опитування та залучення до інших форм спільної роботи.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП 2022 р. (<https://goo.su/XpSWbMM>) складає 90 кр. і передбачає 66 кр. для ОК. Із них ОК1 Ділова іноземна мова обсягом (3,5 кр.) та ОК2 Актуальні проблеми наукового пізнання у галузі соціальних та поведінкових наук (3,5 кр.) циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки (загалом 7 кр.). Дисципліни циклу професійної та практичної підготовки складають 27,5 кр. (ОК3-ОК9) обсягом від 3,5 до 7,5 кр. У цьому циклі 10,5 кр. відведено на практичну підготовку (ОК9 Науково-дослідна практика у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій 4,5кр., ОК10 Переддипломна практика – 6 кр.), ОК11 Атестаційний екзамен 1,5 кр., ОК12 Кваліфікаційна робота 19,5 кр. Блок вибіркового дисциплін має обсяг 24 кр. (здобувачі вищої освіти вивчають 6 вибіркового дисциплін по 4 кр. кожна), що становить 26,7% від загального обсягу ОП, що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження здобувачів вищої освіти. Здобувачам пропонується одна загальноуніверситетська вибіркова навчальна дисципліна 4 кр. (4,4%), Теоретичний зміст ОП визначається такими ОК: ОК2 Актуальні проблеми наукового пізнання у галузі соціальних та поведінкових наук», ОК3 Методологія прикладних досліджень у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій, ОК4 Теоретико-методологічні засади психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності. Формування професійних навичок з урахуванням специфіки діяльності психолога забезпечується ОК5 Теорія і практика управління конфліктами у професійному середовищі, ОК6 Психологія професійного ризику, ОК7 Психологія особливих ситуацій експлуатації технічних систем, ОК8 Актуальні проблеми психодіагностики у прикладних дослідженнях та ін. Обсяг ОП та її окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія, затвердженого і введеного в дію наказом МОН України від 24.04.2019 року № 564.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП 2022 р. (<https://goo.su/XpSWbMM>) має чітку структуру, в якій прослідковується логіка вивчення ОК та можливість досягти ПРН. ОП містить структурно-логічну схему, яка унаочнює особливості опанування освітньої складової. Зазначені в ОП ОК дозволяють сформувати ЗК та СК й досягти ПРН, оскільки цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки обсягом 7 кр. (7,8%) включає ОК1 Ділова іноземна мова (3,5 кр.) та ОК2 Актуальні проблеми наукового пізнання у галузі соціальних та поведінкових наук (3,5 кр.). Цикл професійної та практичної підготовки – 63 кр. (92,2%) спрямований на набуття здатності здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики; самостійно планувати та здійснювати психологічне дослідження; здійснювати практичну діяльність з використанням науково верифікованих методів. ОК циклу професійної підготовки в ОП 2022 р. викладаються у логічній послідовності: 1 сем. (ОК4 Теоретико-методологічні засади психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності; ОК5 Теорія і практика управління конфліктами у професійному середовищі), 2 сем. (ОК3 Методологія прикладних досліджень у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій, ОК6 Психологія професійного ризику, ОК7 Психологія особливих ситуацій експлуатації технічних систем, ОК8 Актуальні проблеми психодіагностики у прикладних дослідженнях). Унікальність ОП у прив'язці до наукової та практичної проблематики психології екстремальних і кризових ситуацій в ризиконебезпечних професіях та галузях з особливими умовами діяльності забезпечується вивченням таких ОК: ОК3, ОК4, ОК6, ОК7. Зміст вибіркового ОК обсягом 24 кр. (26,7%) підсилює можливість формування ПРН та ЗК і СК, сприяє задоволенню освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів, забезпеченню їх професійних потреб та конкурентоздатності на сучасному ринку праці. Закріплення та поглиблення знань у сфері психології закріплюється через проходження науково-дослідної практики у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій (2 сем.), переддипломної практики (3 сем.), атестаційний екзамену (3 сем.) та захисту кваліфікаційної роботи (3 сем.). Зауваження попередньої акредитації ОП (ЗК10 (здатність спілкуватися іноземною мовою) забезпечується ОК2 (Іноземна мова)) враховано через розширення ознайомлення здобувачів з іншомовними джерелами і публікаціями при опануванні ОК6 та ОК7. Однак, вивчення робочих програм, наданих на запит ЕГ, силабусів ОК2 Актуальні

проблеми наукового пізнання у галузі соціальних та поведінкових наук та ОК3 Методологія прикладних досліджень у сфері психології екстремальних кризових ситуацій показало дублювання окремих тем (ОК 2 (Модуль 2. Тема 3. Властивості та структура методу в галузі соціальних та поведінкових наук. Тема 5. Специфіка наукового дослідження в психології) та ОК 3(Тема 1.3. Дослідницькі принципи науки. Методи наукового пізнання. Тема 1.5. Методика та методи психологічного дослідження)).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОП 2022 р. та ОК дає підстави говорити про її відповідність спеціальності 053 Психологія, оскільки в ній передбачено вивчення нормативних дисциплін, які пов'язані з підготовкою в галузі психології: ОК2 Актуальні проблеми наукового пізнання у галузі соціальних та поведінкових наук, ОК3 Методологія прикладних досліджень у сфері психології екстремальних кризових ситуацій, ОК4 Теоретико-методологічні засади психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності, ОК5 «Теорія і практика управління конфліктами у професійному середовищі», ОК6 «Психологія професійного ризику», ОК7 «Психологія особливих ситуацій експлуатації технічних систем», ОК8 «Актуальні проблеми психодіагностики у прикладних дослідженнях» та ін. Силабуси ОК оприлюднено на сайті Університету (<https://goo.su/5tLOmb>), робочі програми було надано на запит ЕГ. Каталог вибірових дисциплін фахового спрямування складається з 10 освітніх компонентів (Клініко-психологічні проблеми професійного стресу, Психотехніки саморегуляції, Актуальні питання клінічної психології та психосоматики, Психологія девіантної поведінки, Психологічна підтримка та консультування персоналу, Прикладні аспекти диференціальної психології, Психологічна корекція посттравматичних стресових розладів, Міждисциплінарні проблеми професійного відбору, Психологія кризового менеджменту, Психологія кар'єри). Каталог та силабуси вибірових освітніх компонентів представлено на сайті НАУ (<https://goo.su/zINiQK2>). Робочі програми вибірових ОК було надано на запит ЕГ.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В ОП 2022 р. передбачено можливість побудови індивідуальної освітньої траєкторії для кожного здобувача. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти в НАУ здійснюється відповідно до нормативних документів університету з використанням автоматизованої системи (АС ФІОТ): «Положення про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти в НАУ» (друга редакція) (<https://goo.su/z20Ma>), Розпорядження від 16.05.2022 №004/роз «Про обрання вибірових дисциплін здобувачами вищої освіти освітнього ступеня магістра» (<https://goo.su/sls7>), Розпорядження від 09.06.2022 №006/роз «Про скорегований план-графік формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістра» (<https://goo.su/E5SFJC>) Обсяг вибірової складової становить в ОП 2022 р. 24 кр. (26,7%), що відповідає чинним нормам законодавства. Так, на зустрічі зі здобувачами було підтверджено можливість вибору дисциплін. Вибір дисциплін відбувається на початку навчання. Здобувачі вищої освіти знайомляться із каталогом вибірових дисциплін та силабусами (<https://goo.su/zINiQK2>). Цей каталог після акредитації ОП у 2021 р. було оновлено. На запит ЕГ було надано навчальні плани, індивідуальні навчальні плани здобувачів (О.Загребельної, Н.Мангер, Я.Радченко). Аналіз робочого навчального плану показав, що здобувачі 1 курсу на 2022-2023 н.р. обрали: Клініко-психологічні проблеми професійного стресу, Актуальні питання клінічної психології та психосоматики, Психологічна підтримка та консультування персоналу (1 сем.); Психологічна корекція посттравматичних стресових розладів, Психологія кризового менеджменту та загально університетську дисципліну широкого вибору Розумні цифрові технології (2 сем.). Загальноуніверситетський перелік вибірових дисциплін широкого вибору оприлюднено на сайті НАУ (<https://goo.su/tJPzBVHv>). В ОП 2022 р. вибірові освітні компоненти є уніфікованими, їхній обсяг складає 4 кредити, форма підсумкового контролю – диференційований залік. Щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії на зустрічі з гарантом, адміністративним персоналом, НПП було підтверджено практику академічної мобільності загалом для студентів університету та здобувачів ОП та проходження семінарів, конференцій, курсів на відкритих освітніх платформах. Зауваження попередньої акредитації ОП щодо дублювання вибірових дисциплін враховано, каталог вибірових ОК, робочі програми та силабуси оновлено.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП 2022 р. передбачено практичну підготовку здобувачів у вигляді двох видів практики: ОК9 Науково-дослідна практика у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій – 4,5кр., ОК10 Переддипломна практика – 6 кр. На рівні університету чинне відповідне Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету», затверджене 19.12.2021 р. (<https://goo.su/BWsk>). Здобувачі направляються на практику у встановлені терміни та визначені бази практики (установи і організації). Скерування здобувачів на практику здійснюється на підставі наказу по університету, попередньо погодженому із керівниками установ та організацій. Здобувачі мають можливість обрати базу для проходження практики, якою можуть бути як заклади, з якими підписано угоди, так і заклади освіти за місцем проживання здобувача (у таких випадках здобувач надає лист погодження). Основними базами практик є: ДЗ Госпіталь ветеранів війни «Лісова поляна», Служба у

справах дітей, Центр психологічного консультування та психоаналізу «Mental Wellness», Адвокатське об'єднання «Калита, Маркович та партнери», Баришівський НВК, ТОВ «Освітній центр Грейд», ТОВ «Прайм Конект» та ін. ЗВО на запит ЕГ надало угоди із базами практик. На зустрічі з гарантом зазначено про керівництво практиками НПП кафедри управління людським фактором, унормованість їх проходження відповідними програмами (Науково-дослідна практика у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій <https://goo.su/Kc6YAdG>), (Переддипломна практика <https://goo.su/ybhN>). Вивчення змісту практик показало їх збіг у контексті науково-дослідного спрямування, проте практична діяльність психолога (психодіагностична, психокорекційна, консультативна, профілактична та просвітницька робота) у Науково-дослідній практиці у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій представлена недостатньо. По закінченню практики здобувачі надають звітну документацію. На підставі поданих документів і характеристик керівник проводить залік із диференційованою оцінкою. Оцінка за практику виставляється за підсумком результатів проведення роботи, що відповідає завданням практики. Результати проходження здобувачами практики обговорюються на підсумкових конференціях здобувачів освіти. На запит ЕГ було надано звіти з переддипломної практики здобувачів О.Корвін-Піотровської, О.Лященко та щоденник практики О.Лященко. Зауваження попередньої акредитації ОП щодо уточнення переліку ЗК, ФК, ПРН ОК9 Науково-дослідна практика у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій та перегляду фахового списку літератури розробниками ОП враховано.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

За ОП 2022 р. передбачено набуття здобувачами м'яких соціальних навичок (soft skills), що підтверджує аналіз робочих програм, силабусів нормативних (<https://goo.su/Xv8wS09>) і вибіркового дисциплін (<https://goo.su/zINiQK2>), а також зустрічі з адміністрацією університету, НПП та здобувачами. ОП забезпечує набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills) упродовж усіх років навчання. ОК1 Ділова іноземна мова обсягом, ОК2 Актуальні проблеми наукового пізнання у галузі соціальних та поведінкових наук, ОК5 Теорія і практика управління конфліктами у професійному середовищі формують комунікативні, світоглядні компетентності, здатність спілкуватися державною та іноземною мовами фахового спрямування, культурну чутливість; вміння безконфліктно та продуктивно працювати в командах, про що свідчить вивчення робочих програм, силабусів цих ОК. ОК3 Методологія прикладних досліджень у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій, ОК4 Теоретико-методологічні засади психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності формують критичне мислення, комплексне багаторівневе вирішення проблем, про що свідчить вивчення робочих програм (надані на запит ЕГ) та силабусів (<https://goo.su/Xv8wS09>). ОК6 Психологія професійного ризику, ОК7 Психологія особливих ситуацій експлуатації технічних систем, ОК8 Актуальні проблеми психодіагностики у прикладних дослідженнях, ОК9 Науково-дослідна практика у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій, ОК10 Переддипломна практика формують ФК та забезпечують набуття соціальних навичок через презентації навчальних та дослідницьких проєктів, виконання індивідуальних та групових завдань, творчих робіт, участь у дискусіях, підготовці доповідей та виступів на міжнародних та всеукраїнських конференціях, круглих столах, про що свідчить вивчення робочих програм, силабусів ОК та програм практик (<https://goo.su/Xv8wS09> <https://goo.su/Kc6YAdG> <https://goo.su/ybhN>). Крім того, даний вид соціальних навичок формується через систему вибіркового навчальних дисциплін, зокрема таких як: Клініко-психологічні проблеми професійного стресу, Психологічна підтримка та консультування персоналу, Психологічна корекція посттравматичних стресових розладів, Психологія кризового менеджменту Психотехніки саморегуляції та ін., про що свідчить вивчення їхніх робочих програм та силабусів (<https://goo.su/zINiQK2>). За результатами зустрічей ЕГ групою зроблено висновок про набуття й розвиток у здобувачів вищої освіти соціальних навичок, які відповідають заявленим в ОП цілям. Вищезазначене дозволяє стверджувати, що ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт не застосовано.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП 2022 р. реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів вищої освіти. Згідно «Положенням про організацію освітнього процесу у НАУ» (<https://goo.su/iJZ9>), обсяг освітніх компонентів визначається навчальним планом та унормовано у Методичних рекомендаціях з розробки навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти в НАУ, затвердженого наказом ректора від 11.03.2021 р. №152/од. (<https://goo.su/Momzwn>). Навчальні плани було надано на запит ЕГ. У навчальному плані зазначено кількість кредитів ЄКТС для вивчення кожної ОК, при цьому відповідно до політики НАУ, цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки для другого магістерського рівня вищої освіти складає 7,8% (7 кр. ЄКТС). Відповідно до «Положенням про організацію освітнього процесу у НАУ», Методичних рекомендацій з розробки навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти в НАУ навчальний час здобувачів вищої освіти розподіляється на навчальні заняття, практичну підготовку, самостійну роботу, а також контрольні заходи. Навантаження одного навчального року складає 60 кредитів. Для

здобувачів кількість годин аудиторних навчальних занять в одному кредиті ЄКТС (денна форма навчання) має бути на рівні 33%, а самостійної роботи – на рівні 67% від їх загальної кількості. Сумарний обсяг аудиторних навчальних занять на тиждень становить для ОС магістра до 18 годин. Серед аудиторних годин переважають години семінарських та практичних занять. Для підвищення ефективності організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачені консультації з НПП відповідно до графіка, що складається на початку кожного семестру. Для вирішення поточних проблем активно використовуються інформаційні ресурси (електронна пошта, Google-classroom, online консультації та ін.). Бесіди зі здобувачами вищої освіти під час роботи фокус-груп, аналіз Анкети для здобувачів вищої освіти щодо моніторингу якості вищої освіти і освітньої діяльності у НАУ (<https://goo.su/Pf8m4NT>) та її результатів (<https://goo.su/YztEr>) свідчить про задоволеність навантаженням здобувачів та є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. У НАУ розроблено Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (<https://goo.su/sjxGJF>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» не здійснюється. Однак у НАУ розроблено Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2021/6/organized.pdf>)

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Враховано зауваження, зроблені на попередній акредитації ОП (розширено реальне ознайомлення здобувачів з іншомовними джерелами і публікаціями при опануванні ОК6 та ОК7; оновлено каталог вибіркових ОК, робочі програми та силабуси; уточнено перелік ЗК, ФК, ПРН та переглянуто фаховий список літератури. 2. ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти. 3. Структура ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії автоматизованим способом та набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). 4. ОП має велику кількість практико орієнтованих ОК, що готують фахівців-психологів, здатних здійснювати психологічний супровід осіб, що перебували в екстремальних і кризових ситуацій в ризиконебезпечних професіях та галузях з особливими умовами діяльності, пов'язаних з експлуатацією складної та потенційно небезпечної техніки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. В ОК2 Актуальні проблеми наукового пізнання у галузі соціальних та поведінкових наук та ОК3 Методологія прикладних досліджень у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій наявне дублювання змісту. 2. В ОК9 Науково-дослідна практика у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій звужено мету, завдання та зміст практичної підготовки. Рекомендації: • У змісті ОК2 Актуальні проблеми наукового пізнання у галузі соціальних та поведінкових наук та ОК3 Методологія прикладних досліджень у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій усунути дублювання тем. • Переглянути назву, розширити мету, завдання ОК9 Науково-дослідна практика у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій в контексті практичної роботи психолога (психодіагностична, психокорекційна, консультативна робота) та внести до змісту диференційовані завдання відповідно до різних видів діяльності психолога.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» в цілому відповідає Критерію 2. Зміст ОП відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Зміст ОП «Психологія» має чітку структуру. Освітні компоненти, включені до ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. У ЗВО сформовано каталог вибіркових дисциплін та унормовано механізм автоматичного вибору освітніх компонентів. Освітня програма «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» передбачає практичну підготовку та набуття

здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Виявлені слабкі сторони є несуттєвими та можуть бути усунені у короткий термін.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання є розробленими та коректно викладеними на офіційному сайті НАУ у таких нормативних документах, як-от: «Правила прийому до НАУ у 2022 р.» (<https://goo.su/Uokh5>), «Зміни до правил прийому у НАУ у 2022 р.» (<https://goo.su/6R8jYr9>), «Положення про Приймальну комісію НАУ» (<https://goo.su/Dadl>), «Положення про апеляційну комісію НАУ» (<https://goo.su/X7q5rS>), «Положення про фахову атестаційну комісію НАУ» (<https://goo.su/HEp1E>). Правила прийому не містять дискримінаційних положень. Строки, порядок прийому заяв і необхідних документів, ліцензовані обсяги та нормативні терміни навчання, вартість навчання, перспективи працевлаштування та передумови для вступу наведено на сторінці «Вступ» офіційного сайту НАУ (<https://pk.nau.edu.ua/vstup/>), що свідчить про відкритість ЗВО. Процедура і правила прийому на навчання за ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» є чітко визначеними і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та опубліковані. Прописаний Алгоритм вступу на другий магістерський рівень вищої освіти у НАУ 2022 р. на основі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://goo.su/nuaK>) та Алгоритм вступу на другий магістерський рівень вищої освіти у НАУ 2022 р. на основі другого (магістерського) рівня вищої освіти (або ОКР спеціаліста) (<https://goo.su/FUDLzu>), зазначено перелік вступних випробувань для вступників, порядок проведення співбесід, роботи апеляційної комісії. Вищезазначене засвідчує можливість доступу до освітньої програми усіх категорій вступників.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на ОП у НАУ відповідають вимогам наказу МОН України про затвердження умов прийому на навчання до закладів вищої освіти. Для вступу на магістерський рівень вищої освіти на ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» у 2022 р. на основі бакалаврського рівня вищої освіти конкурсний відбір здійснювався за результатами магістерського тесту навчальної компетентності та фахового іспиту у НАУ (<https://goo.su/nuaK>). На базі раніше здобутого другого (магістерського) рівня вищої освіти (або ОКР спеціаліста) (<https://goo.su/FUDLzu>) конкурсний відбір здійснювався за результатами магістерського тесту навчальної компетентності (або фахового іспиту) та індивідуальної усної співбесіди з іноземної мови у НАУ. Графіки проведення фахових іспитів до магістратури у 2022 р. (<https://goo.su/9IoTh>), графік проведення індивідуальної усної співбесіди з іноземних мов оприлюднено на сайті НАУ (<https://pk.nau.edu.ua/vstup/mahistratura/>). Програми фахових вступних випробувань щорічно переглядаються, після чого затверджуються ЗВО у встановленому порядку та оприлюднюються на сайті ЗВО. Програма фахового іспиту для вступу на ОС "Магістр" у 2022 р. Навчально-науковий інститут неперервної освіти ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» 2022р. (<https://goo.su/Gno9VF>) Програма індивідуальної усної співбесіди з іноземних мов (<https://pk.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2022/06/inozemna.pdf>). Отже, правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, закріплені у нормативних документах НАУ (Тимчасове положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти НАУ (<https://goo.su/5vFjRA>)) 2. Положення про організацію освітнього процесу в НАУ (<https://goo.su/ssvcPUL>) 3. Положення про порядок переведення (поновлення) студентів, які навчалися у вищих навчальних закладах Донецької та Луганської областей (<https://goo.su/XFLJc38>) 4. Порядок прийому до НАУ для здобуття вищої освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя (<https://goo.su/hxxRFf>), «Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність у НАУ» (<https://goo.su/CCe5RB>), є загальнодоступними для учасників освітнього процесу та розміщені на вебсайті ЗВО. Так, у «Положенні про організацію освітнього процесу в НАУ» (<https://goo.su/ssvcPUL>) є розділ «Академічна мобільність», в якому визначено типи (внутрішня та міжнародна), види (ступенева та кредитна мобільність), форми академічної мобільності (навчання; мовне стажування; навчально-наукове стажування; проходження практики; літні та інші школи). У Тимчасовому положенні про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти НАУ передбачено, що здобувачі можуть бути поновлені на навчання за поданою заявою, яка має бути розглянута керівництвом університету протягом двох тижнів, і заявникові повідомлені умови зарахування на навчання або причина відмови. Ліквідація академічної різниці здійснюється, як правило, до початку навчальних занять. У НАУ

реалізується програма академічної мобільності здобувачів і викладачів, що надає можливість учасникам освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому ЗВО (науковій установі) на території України чи за її межами, що унормовано у «Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність у НАУ» (<https://goo.su/CCe5RB>). Перелік документів для участі в програмі академічної мобільності, які подають учасники з Університету погоджується з кожним ЗВО-партнером (анкета-заявка на участь у конкурсі на академічну мобільність; договір про навчання (тристоронній договір) між Університетом, Учасником академічної мобільності та ЗВО-партнером (науковою установою); сертифікат знання іноземної мови; підтвердження досягнень у науковій та науково-дослідній діяльності: публікації, конференції, патенти та олімпіади/конкурси (не є обов'язковим для здобувачів вищої освіти ОС бакалавра та магістра); довідка про середній бал успішності за попередні роки навчання (видається деканатом ЗВО/дирекцією навчально-наукового інституту); мотиваційний лист; резюме; ксерокопія паспорту для виїзду за кордон). Однак практик академічної мобільності на ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» не було у зв'язку із соціально-політичними обставинами.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На зустрічі з адміністративним персоналом НАУ, гарантом було підтверджено актуальність проблеми визнання результатів неформальної освіти та наявність у ЗВО «Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» (<https://goo.su/4tCYBE>). У цьому нормативному акті зазначено: - результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти перераховуються на добровільній основі; - визнання результатів навчання поширюється лише на нормативні дисципліни ОП; в НАУ можна визнати результати навчання здобуті у неформальній чи інформальній освіті в обсязі, що не перевищує 10% від загального обсягу кредитів передбачених освітньою програмою, але в межах навчального року - не більше 5 кредитів на магістерському рівні освіти. Для перерахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувач подає декану факультету (директору інституту): заяву; завірені у встановленому порядку копії документів, що підтверджують участь здобувача у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи тощо, які підтверджують ті компетентності, які здобувач отримав під час навчання); опис заходу неформальної освіти (інформаційний лист, запрошення, програма тощо); опис змісту та результатів інформальної освіти. Визнання результатів навчання набутих у неформальній або інформальній освіті здійснюється комісією у складі не менше трьох осіб, яка створюється на підставі розпорядження декана факультету (директора інституту). До складу комісії, як правило, входять: заступник декана (заступник директора), гарант освітньої програми, на якій навчається здобувач, завідувач кафедри, науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання дисципліни. Комісія може рекомендувати повне зарахування, часткове зарахування та відмову у зарахуванні результатів неформальної освіти. Повне зарахування результатів неформальної освіти рекомендують у випадку, коли вивчена дисципліна співпадає із запланованими результатами навчання (компетентностями) або має несуттєві відмінності, а також близька за обсягом і змістом (не менше, ніж на 75 %). На зустрічах із здобувачами вищої освіти, студентським самоврядуванням ЕГ отримала запевнення про інформованість щодо неформальної освіти. На запит ЕГ було надано сертифікат здобувачки Н.Мангер про проходження курсів підвищення кваліфікації «Методи роботи з психічною травмою. Перша психологічна допомога та медико-психологічна реабілітація осіб, які пережили психічну травму», однак ця неформальна освіта не була пере зарахована, оскільки здобувачка висловила бажання вчитися за навчальним планом у повному обсязі.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1.Наявність чітких і зрозумілих правил вступу на навчання, правил визнання результатів навчання отриманих в інших закладах освіти та правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, їх доступність для здобувачів вищої освіти відповідно. 2.Відсутність у правилах прийому на навчання за ОП «Психологія» дискримінаційних положень, обмежень або привілеїв.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1.На ОП відсутні практики визнання неформальної освіти та досвіду академічної мобільності здобувачів вищої освіти. Рекомендації: • Активізувати практику визнання результатів неформальної освіти здобувачів вищої освіти та сприяти практиці академічної мобільності здобувачів у вітчизняних та зарубіжних закладах вищої освіти у 2022-2023 н.р.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» в цілому відповідає Критерію 3. В університеті запроваджені прозорі, чіткі та недискримінаційні правила прийому, унормоване визнання результатів академічної мобільності та неформальної освіти; НПП популяризує серед здобувачів вищої освіти академічну мобільність та важливість неформальної освіти. Водночас рекомендовано активізувати практику визнання результатів неформальної освіти та сприяти практиці академічної мобільності здобувачів вищої освіти за даною ОП «Психологія» у вітчизняних та зарубіжних закладах вищої освіти. Отже, ОП «Психологія» в цілому відповідає Критерію 3 з невеликими, що не є суттєвими, і легко можуть бути усунені.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес за ОП передбачає використання різних форм (навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи) і видів навчальних занять (лекція; лабораторне, практичне, семінарське заняття, комп'ютерний практикум, консультація) згідно п.5 «Положення про організацію освітнього процесу в НАУ» (<http://surl.li/gqvm>). Аналіз матриці відповідності методів навчання і викладання програмним результатам навчання (Табл. 3) дозволяє дійти висновку, що методи навчання і викладання сприяють досягненню цілей більшості ПРН, заявлених у ОП 2021,2022 рр.). Разом з тим, ПР19 (в частині створення програм психокорекційної (психотерапевтичної) роботи з наслідками екстремальних ситуацій), на погляд ЕГ, має недостатню підтримку в ОП змістом та методами ОК3, ОК8, ОК11. Здобувачі освіти та НПП засвідчили використання традиційних та інноваційних методів навчання і викладання (проблемна бесіда, дискусія, кейс-метод, відео-метод, робота в малих групах, тренувальні вправи тощо), зазначили особливу цінність тренінгу відпрацювання окремих психотехнік, відео-аналізу авіаційних інцидентів та аналізу діяльності льотних екіпажів в умовах ризику. В інтерв'ю з гарантом та НПП підтверджено використання під час практичних занять апаратних методик для оцінки психофізіологічного навантаження. Під час інтерв'ювання студентів підтверджено можливість вибору ними дисциплін, теми та наукового керівника магістерської роботи, місця проходження практики тощо. В НАУ існує централізована практика опитування здобувачів щодо якості реалізації ОП, зокрема задоволеності навчанням (<http://surl.li/djchy>, вересень 2022) та практика обговорення результатів на кафедрі (Протокол №2, від 7.10 2022, наданий на запит ЕГ). Зазначимо, що опитувальник щодо якості ОП на пряму не визначає задоволеність здобувачів в.о. формами та методами навчання. Однак, під час фокус-груп здобувачі підтвердили не лише факт проведення опитування, позитивну оцінку обраних викладачами методів, форм проведення занять та задоволеність якістю викладання на ОП загалом. Для організації навчання в умовах карантину та війни в Україні та за для врахування особливих потреб здобувачів (фізичні обмеження, особливі сімейні обставини; вимушене переселення) в НАУ використовуються системи Google Workspace та Moodle (сайт <https://moodle.nau.edu.ua/>). Особливості організації навчання та практичної підготовки магістрантів в умовах віддаленого навчання регулюється окремим положенням про дистанційне навчання в НАУ (<https://cutt.ly/wBJqzH3>). За даними інтерв'ю з гарантом та НПП, відається перевага Google Workspace, через недостатню підготовленість викладачів до роботи з Moodle.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Доступність та своєчасність інформації для всіх учасників освітнього процесу у НАУ забезпечується через комунікацію зі здобувачами вищої освіти під час занять, у системах Google Workspace та Moodle Google, через розміщення на сайті Університету відповідної інформації та документів, через спеціально створені групи у месенджерах для отримання оперативних відповідей щодо навчання. Студенти можуть дізнатися про зміст ОК двома шляхами через силабус та через робочу програму. На сайті Університету розміщено силабуси обов'язкових (<http://surl.li/djdce>) та вибіркових навчальних дисциплін (<http://surl.li/djdcb>). Силабуси містять цілі, зміст, ЗК, СК та ПРН, методи навчання, джерельну базу, інформацію про викладача. ЕГ були надані робочі програми ОК та ВК. зазначимо, що РП добре структурована. Усі проаналізовані РП містять важливу для здобувачів в.о. інформацію про мету, завдання, ПРН, ЗК, СК, зміст навчальної дисципліни, модульне структурування, тематичний план, методи, рекомендовану літературу, рейтингову систему оцінювання набутих студентом знань та вмінь. З'ясовано, що такі блоки РП, як інформація про домашнє завдання (самостійну роботу); навчально-методичні матеріали з дисципліни є не наповненими змістовною інформацією. Частково враховано при оновленні РП рекомендації ЕГ та ГЕР, зокрема, оновлено джерельну базу, внесено завдання підсумкового контролю (ОК7, ОК4), однак систему рейтингового оцінювання за формами роботи здобувачів не конкретизовано. На зустрічах ЕГ з академічним персоналом ОП та здобувачами освіти було встановлено, що НПП забезпечують можливість отримання консультацій, роз'яснення щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих дисциплін (зазвичай, на першому занятті). ЕГ пересвідчилося, що з цілями, змістом та програмними результатами навчання, порядком та критеріями оцінювання здобувачі в.о.можуть ознайомитися в Google Workspace на

електронному курсі у викладача. До прикладу, електронний курс О.Петренка «Психологія професійного ризику» у Google Classroom містить: силябус та робочу програму, завдання підсумкового контролю, ресурси до тем ОК.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЕГ з'ясовано, що методи навчання, засновані на дослідженнях, імплементуються в освітній процес за ОП через участь студентів у наукових заходах, які організовує Університет, кафедра (Наукова конференція студентів і молодих вчених «Політ. Сучасні проблеми науки», 13.05.2022, <https://cutt.ly/1BNyGXo>), інші ЗВО (II Всеукраїнська студентська науково-практична конференція “Практична психологія: сучасні реалії та перспективи, м. Кам'янець-Подільський, 28 вересня 2022 р); участь здобувачів у проєктах кафедри, через діяльність із виконання та захисту студентами курсового проєкту, курсової роботи та кваліфікаційної роботи, шляхом проходження науково-дослідної практики, згідно навчального плану, а також в результаті залучення до неформальних студентських наукових проєктів. Так, здобувачі освіти ОП беруть участь у студентській науково-проблемній групі з психології ризиконебезпечної та операторської діяльності «Інсайт» (у складі студентського наукового гуртка «Синергія», де здобувачі знайомляться психологічними умовами безпеки польотів, психологічними чинниками успіху в аварійних ситуаціях та методами дослідження в ризико небезпечних діяльностях, а також набувають особистого досвіду взаємодії з навчально-тренажерним комплексом управління повітряним рухом, вивчають тренажерну підготовку льотного складу цивільної авіації та суб'єктивні переживання з нею пов'язані. Це засвідчує наданий ЕГ на додатковий запит план роботи науково-проблемної групи. Під час інтерв'ю керівник студентського наукового товариства пояснив, яки чином підтримується діяльність молодих науковців у НАУ, зокрема, через науково-популярні заходи (квартирники, розмовні клуби для поглиблення навичок англійської мови), студентські наукові конференції “Політ” та ін, за результатами участі в наукових конференціях здобувачі в.о. можуть опублікуватися, навіть у SCOPUS. Результати наукових досліджень здобувачі освіти мають можливість безкоштовно опублікувати у різних виданнях університету, зокрема «Політ. Сучасні проблеми науки, 2021 (<https://cutt.ly/oBNyQOD>); Політ. Сучасні проблеми науки – 2022 (<https://cutt.ly/nBNupx4>). НАУ фінансує участь здобувачів в.о. у олімпіадах, конкурсах, відрядженнях, зокрема міжнародні.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Аналіз відомостей про СО, інформації, наданої на запит ЕГ та змісту освітніх компонентів ОП свідчить про їх оновлення на основі власних наукових доробок НПП та сучасних практик з психології. Оновлення змісту ОК здійснюється за результатами обговорення на кафедрі згідно Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти НАУ (<https://cutt.ly/GBFnrAQ>), Проєкту моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм (<https://cutt.ly/6BFnl1f>). Оновлюється зміст ОП та окремих ОК на основі досвіду практичної професійної діяльності НПП. Так, практичний досвід проф. О.Петренка втілено у змісті та методичному забезпеченні ОК6, ОК7, практичний досвід доц. С.Вишніченко в змісті та методичному забезпеченні ОК8. Аналіз силябусів показав, що зміст ОК6 ОК7 включає сучасні наукові погляди та світові практики авіатранспортної та аерокосмічної галузей щодо забезпечення діяльності людини в умовах ризику, розкриваються проблеми діяльності операторських команд на робочих місцях з високим рівнем автоматизації та елементами штучного інтелекту. Вибіркові компоненти втілюють науковий та практичний досвід викладачів О.Сейченко, С.Вишніченко, Т.Сівашенко та О.Фендьо. Аналіз рекомендованої літератури у робочих програмах освітніх компонентів ОП свідчить про використання даних зарубіжних досліджень, сучасних напрацювань українських психологів. Однак, існує необхідність оновлення (за останні 10 років) переліку рекомендованої літератури до окремих ОК (ОК1, ОК7). Також, надані ЕГ на додатковий запит навчально-методичні матеріали умовно співвідносяться з ОК, визначеним в ОП, більшості з них потребує оновлення. Відсутні навчально-методичні матеріали для підготовки до практичних занять по ОК.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізації співробітництва в галузі освіти в НАУ визначена Стратегією розвитку на 2018 (<https://cutt.ly/1BFQCda>). В НАУ створено умови залучення до міжнародних програм та проєктів здобувачів вищої освіти, які навчаються за даною ОП, а також до розвитку міжнародної наукової співпраці, на сайті НАУ оприлюднено інформацію щодо академічної мобільності, міжнародного партнерства, міжнародні проєкти та актуальні міжнародні стипендії та школи (<http://imco.nau.edu.ua/en/>). ЕГ надані міжнародні угоди: Навчально-наукового інституту неперервної освіти з «Pegasus Global Business Services INC.» та НАУ з Agape ministries INC щодо підготовки та перепідготовки фахівців, проведення досліджень. НПП (Л.Сидорчук, О.Сечейко, О.Петренко, С.Вишніченко) проходять міжнародне стажування, беруть участь у роботі міжнародних шкіл, міжнародних конференцій. Це підтверджують надані на додатковий запит ЕГ сертифікати. під час інтерв'ю зі студентським самоврядуванням було з'ясовано, що в НАУ підтримується міжнародна мобільність здобувачів в.о., опікується обміном відділ міжнародних зв'язків. Однак, на актуальний час немає прикладів залучення здобувачів в.о. ОП до міжнародного обміну.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ОП підтримує цінності студентоцентризму. Методи навчання і викладання сприяють досягненню цілей більшості ПРН, заявлених у ОП, застосовуються інноваційні методи. Здобувачам освіти надається інформація щодо цілей, змісту ПРН, оцінювання в межах окремих ОК, силабуси ОК та ВК розміщені на сайті НН Інститут неперервної освіти. Оновлення ОК відбувається за результатами професійного розвитку викладачів. Для забезпечення умов проведення наукових досліджень з актуальних проблем психології та виконання студентами науково-дослідних робіт при кафедрі функціонує студентська науково-проблемна група «Інсайт». Студенти залучаються до науково-дослідної роботи, мають можливість безкоштовно публікувати результати наукових досліджень в університетських виданнях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1.Обов'язкові компоненти ОП не містять методів та завдань, які підтримують достатньою мірою ПР19 в частині розробки психокорекційних (психотерапевтичних програм). 2.Не проводиться опитування щодо задоволеності здобувачів ОП формами та методами навчання та викладання. 3.Не повною мірою використовуються можливості платформи Moodle на ОП для забезпечення освітнього процесу в умовах віддаленого навчання. 4.Здобувачі освіти не беруть участь у міжнародних програмах академічного обміну. 5.РП не містить інформації щодо самостійної роботи (завдання, вимоги до їх оформлення, критерії оцінювання), література подана загальним списком без прив'язки до тем, потребує оновлення перелік рекомендованої літератури до окремих ОК1, ОК7. 6.Рекомендації попередньої акредитаційної експертизи враховані лише частково. Рекомендації: ●Передбачити форми та методи формування ПР19 (в частині створення програм психокорекційної (психотерапевтичної) роботи з наслідками екстремальних ситуацій), зокрема, під час практик. ●Упровадити опитування здобувачів щодо задоволеності формами та методами навчання та викладання. ●Ширше застосовувати в навчальному процесі ОП платформу Moodle для організації віддаленого навчання. ●Удосконалити інформування здобувачів про самостійну роботу за ОК (завдання, вимоги до їх оформлення, критерії оцінювання, перелік літератури до тем). ●Впроваджувати інтернаціоналізацію в освітній процес здобувачів, використовувати для цього можливості засобів дистанційного навчання.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання загалом сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Учасникам освітнього процесу надається викладачами інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку оцінювання у межах окремих ОК. Під час реалізації ОП забезпечується поєднання навчання і досліджень. НПП оновлюють зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик психології. Виявлені окремі недоліки, як то, відсутність моніторингу щодо форм та методів викладання, інтернаціоналізація освітнього процесу відбувається лише з боку НПП, лише частково враховані рекомендації попередньої акредитаційної експертизи. Освітня програма та освітня діяльність відповідають критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими і можуть бути усунені.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Оцінювання знань здобувачів в.о. на ОП здійснюється у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті (п. 5.11; 5.12) (<https://cutt.ly/GBZj09P>). Основними видами контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти, згідно положень, є вхідний, поточний, модульний, семестровий контроль та підсумкова атестація. Форми поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти та критерії їх оцінювання визначає робоча програма навчальної дисципліни, що розробляється кафедрою відповідно до методичних рекомендацій, визначених ректором. Згідно звіту самооцінювання, робочі програми містяться на сайті НАУ, однак цей не знайшло підтвердження. У ЕГ не було змоги

ознайомитися із умовами та критеріями оцінювання по дисциплінам, курсовим роботам, оскільки робочі програми відсутні у відкритому доступі і не були наданими на додатковий запит ЕГ. Критерії та шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти на атестаційному екзамені містяться у Програмі атестаційного екзамену ОП (https://ino.nau.edu.ua/files/state_attestation/exam_psychology.pdf), також чітко визначено порядок рейтингового оцінювання у програмах науково-дослідної (<https://cutt.ly/QBJMhXB>) та переддипломної (<https://cutt.ly/sBJMWtg>) практик. Інформацію про форми та терміни проведення підсумкового семестрового контролю (заліки, екзамен) здобувачі потенційно можуть отримати на сайті ННІ неперервної освіти, але на момент проведення акредитаційної експертизи вона не була опублікована (<https://cutt.ly/oBJ1ZAQ>), а покликання надане у СО є недійсним. Аналіз результатів моніторингу якості ОП, проведений відділом моніторингу якості освіти (<https://cutt.ly/5BJoVNF>), нажалі не дозволив виявити ставлення студентів до існуючої системи оцінювання, оскільки не містить запитань, що виявляють чіткість та зрозумілість системи оцінювання, конфліктності у цій сфері. Інформація, отримана під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти свідчить, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання повідомляються на початку семестру кожним НПП та розміщуються на електронній сторінці курсу. Разом з тим, здобувачі не змогли чітко розповісти про те яким чином формується їх оцінка. Надані скани зі сторінки курсу «Психологія професійного ризику» у Google classroom, які засвідчує наявність інформації щодо системи оцінювання (РП) та питань для самоконтролю. Аналіз системи оцінювання, представленої в робочих програмах, засвідчив, що на поточний контроль виділяється 60 балів, на підсумковий - 40. В РП програмах не виявлено критеріїв оцінювання та чіткого розподілу балів за формами контролю.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів вищої освіти за ОП відповідають Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 Психологія і передбачають публічний захист (демонстрацію) кваліфікаційної роботи та атестаційний екзамен. В ОП (2021; 2022 рр.) та відповідних навчальних планах передбачено на атестаційний екзамен – 1,5 кредити ECTS, на підготовку і захист кваліфікаційної роботи – 19,5 кредитів ECTS. На сайті кафедри управління людським фактором розміщено Програму атестаційного екзамену ОП (<https://cutt.ly/BBJ41vZ>) та «Положення про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра» (<https://cutt.ly/WBJ4j3I>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів, порядок ліквідації академічної заборгованості регулюють два положення: Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті (<https://cutt.ly/GBZj09P>) та Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю (<https://cutt.ly/cBZkhZH>). Згідно цих положень, в університеті використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, модульний (проміжний), підсумковий та інші. Положення чітко регламентує умови поточного оцінювання та допуску до складання екзамену, умови його проведення. Здобувач вищої освіти, який отримав під час семестрового контролю підсумкову рейтингову оцінку менше ніж 60/задовільно/Е з навчальної дисципліни, вважається таким, що має академічну заборгованість, ліквідація якої здійснюється у визначеному у положенні порядку. Здобувач вищої освіти, який не погоджується з виставленою позитивною оцінкою, має право звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів екзамену. Завідувач кафедри, екзаменатор з навчальної дисципліни або призначені завідувачем кафедри науково-педагогічні працівники зобов'язані розглянути апеляцію у присутності здобувача вищої освіти впродовж двох робочих днів та прийняти остаточне рішення. За результатом апеляції оцінка роботи не може бути зменшена, а тільки залишена без зміни або збільшена. Результат розгляду апеляції фіксується на письмовій роботі здобувача вищої освіти і підтверджується підписами завідувача кафедри та науково-педагогічних працівників, які брали участь в проведенні апеляції. Захист звітів за результатами проходження практики оцінює комісія, яка призначається завідувачем кафедри. Повторне перескладання підсумкових позитивних оцінок з навчальних дисциплін, практик, атестації з метою покращення оцінки не допускається. Студентам, які одержали під час сесії не більше 2 незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру. Повторне складання іспитів/заліків допускається не більше 2 разів: один раз викладачу, другий – комісії, яка затверджується розпорядженням директора НН Інституту неперервної освіти на підставі пропозиції кафедри щодо складу та терміну ліквідації заборгованостей. Якщо студент під час складання екзамену комісії отримав незадовільну оцінку, то він відраховується з НАУ. У результаті інтерв'ювання магістрантів ЕГ з'ясувала, що процедури проведення контрольних заходів в НАУ забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема цьому сприяють практики проведення семестрового контролю у формі письмових робіт, здійснення контрольних заходів двома екзаменаторами, захист звіту практики в присутності завідувача кафедри, НПП та керівника практики. Здобувачі повідомили про те, що знають про механізм оскарження результатів, а також проте, що випадків конфліктів інтересів або оскарження результатів за ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

АД у НАУ розглядається як складова інституційної структури забезпечення якості освіти (<https://cutt.ly/eBZGVmN>), обґрунтовується у Положенні про систему забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності НАУ (<https://cutt.ly/KBZJOeY>). В НАУ існує Кодекс честі (<https://cutt.ly/xBZSqKe>) для науково-педагогічного працівника та для студента, що за суттю є стандартом поведінки суб'єктів освітнього процесу. Обов'язок дотримання положень кодексу прописаний в статуті НАУ (р.7, п.7.9) (<https://cutt.ly/oBZS3Tu>). Напрацьовано низку документів, які регулюють перевірку роботи на наявність ознак академічного плагіату: Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату (<https://cutt.ly/NBZUsRG>); Порядок перевірки академічних та наукових праць на плагіат (<https://cutt.ly/5BZUP51>). Положенням 2. передбачено неприйнятний рівень запозичень – більше 60%, низький – від 40 до 60%., при прийнятному рівні доопрацювання роботи не допускається. На сайті університету розміщено затверджену форму декларації про дотримання академічної доброчесності здобувача вищої освіти та НПП, яку підписують усі учасники ОП. З метою запобігання та протидії корупційним проявам в НАУ створений уповноважений підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції (<https://cutt.ly/jBZLfq2>), куди можна звернутися у випадку наявності підозри у вчиненні посадовою особою корупційних дій. В НАУ регулярно проводиться моніторинг якості освітньо-професійних програм у формі опитувань здобувачів освіти, зокрема ОП, яка акредитується (<https://cutt.ly/RBZBwdX>; <https://cutt.ly/jBZBgOS>). Опитування містять питання щодо випадків корупції, хабарництва, несправедливого оцінювання: за результатами опитування з такими фактами магістранти під час навчання не зустрічалися. Окремих опитувань щодо доброчесності здобувачів та НПП ЕГ не виявило. Під час фокус-груп здобувачі в.о. підтвердили регулярне інформування щодо дотримання норм АД, зокрема під час викладання ОК, у процесі проведення консультацій керівниками курсових та кваліфікаційної робіт та на етапі підписання декларацій. Процедура перевірки на текстові збіги кваліфікаційних робіт в НАУ є централізованою, зі звітами можна познайомитися на сайті університету (<https://cutt.ly/tBXwqdz>). ЕГ було надано рішення Експертної ради з питань перевірки на плагіат кваліфікаційних магістерських робіт здобувачів ОП від 16.12.2021 (програма Unicheck згідно договору про надання послуг з ТОВ «Плагіат», <https://cutt.ly/3BZ6JK1>), яке засвідчує, що істотних запозичень не виявлено. Опитування НПП засвідчує використання безкоштовних сервісів перевірки на плагіат наукових публікацій, курсових робіт, а також обговорення на засідання кафедри результатів перевірок на плагіат. В інтерв'ю зі здобувачами та студентським самоврядуванням було з'ясовано, що питання академічної доброчесності піднімаються під час засідань наукових клубів, розглядаються моральні дилеми щодо авторства в науковій діяльності. ОК3 містить окрему тему присвячену питанням етики наукових досліджень.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Існує практика кооперації НПП для здійснення контрольних заходів, проведення іспитів у письмовій формі, що забезпечує об'єктивність оцінювання. Відпрацьований алгоритм перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів освіти на ознаки плагіату, відбувається обговорення результатів перевірки на засіданнях кафедри управління людським фактором. Удосконалено процедуру інформування здобувачів про оскарження результатів контролю знань, дії у разі конфлікту інтересів викладачів. Удосконалено шкали оцінювання в сторону збільшення кількості балів на підсумковий контроль. Удосконалено систему популяризації академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1.Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти не оприлюднюються заздалегідь на сторінці НН Інституту неперервної освіти. 2.Не проводяться опитування здобувачів та НПП щодо реалізації політики академічної доброчесності в НАУ, а опитувальник щодо якості реалізації ОП вивчає лише проблеми корупції, хабарництва та некоректного оцінювання знань, що редукує трактування АД. 3.Відсутня практика застосування інструментів тестового контролю для забезпечення більшої об'єктивності оцінювання. 4.Лише частково зросла якість та повнота інформування здобувачів про поточний і підсумковий контроль за ОК (перелік завдань до підсумкового контролю відсутній у частині ОК, відсутні критерії оцінки відповідей на підсумковому контролі, завдання і критерії оцінювання за окремими темами). Рекомендації: ●Заздалегідь розміщувати на сайті НН Інституту неперервної освіти та кафедри управління людським фактором форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти. ●Здійснювати регулярний моніторинг реалізації принципів академічної доброчесності серед здобувачів та НПП НАУ. ●Впроваджувати тестові методи для підвищення об'єктивності оцінювання, інтегрувати тестові процедури у електронні курси. ●Вдосконалити інформування здобувачів про поточний і підсумковий контроль за ОК.

Рівень відповідності Критерію 5.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В НАУ визначено процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти. Існує практика кооперації НПП для здійснення контрольних заходів, що забезпечує об'єктивність оцінювання. Відпрацьований алгоритм перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів освіти на ознаки плагіату, відбувається обговорення результатів перевірки на засіданнях кафедри. Виявлені певні недоліки, як то недостатня конкретизація критеріїв оцінювання, не вся інформація щодо оцінювання доступна на сайті кафедри та на платформі Google classroom, не проводяться опитування здобувачів та НПП щодо реалізації політики академічної доброчесності, недостатньо використовуються інструменти тестового контролю для забезпечення більшої об'єктивності оцінювання. Зважаючи на сильні сторони та недоліки, що не є суттєвими і можуть бути усунені, ЕГ дійшла висновку, що ОП у контексті критерію 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами аналізу Табл.2 встановлено, що до викладання ОК ОП залучено 1 професор, доктор педагогічних наук; 1 професор, кандидат психологічних наук; 4 кандидати психологічних наук (з них 2 – за сумісництвом), 1 кандидат філологічних наук. Кадровий склад кафедри посилено кандидатами психологічних наук, за рахунок переведення до штату кафедри доц. О.Сейченко (0,5 ставки), запрошення за сумісництвом доц.І.Зубіашвілі (0,25 ставки). Основні напрями визначення відповідності підготовки НПП представлені у звіті СО і реалізовані при формуванні групи забезпечення. Всі НПП мають досвід науково-педагогічної діяльності, досвід практичної діяльності мають О.Петренко (психологічний супровід ризиконебезпечних діяльностей), О.Сечейко (практика в підходах: юнгіанський аналіз, КПТ, транзактний аналіз), С.Вишніченко (клінічні дослідження, практика в напрямі: символдрама). НПП залучені у професійних та громадських об'єднаннях, зокрема, С.Вишніченко є членом Української спілки психотерапевтів. Викладачі проходять підвищення професійної кваліфікації у формі стажувань, участі у наукових конференціях, семінарах, вебінарах, тренінгах (відповідні сертифікати/довідки надано ЕГ) як в Україні, так і за кордоном. Зокрема, за останні 5 років Л.Сидорчук пройшла підвищення кваліфікації International internship program in Psychology «Methodology for interdisciplinary research in the social and behavioral sciences», 2021; О.Сечейко - Academic Society of Michal Balydanskyy, University of Central Europe (Братислава, Словаччина, 2019); «Trends in Education system in the Changing European Information Society» (Slovakia – Hungary – Austria, 2019), Сертифікат № 51/05-2019 (м. Кошице, Словаччина, 2019); С.Вишніченко - серія семінарів на базі Інтернаціонального інституту консультування і психотерапії ім. Ханскарла Льюїнера Інститут, 2021); І.Зубіашвілі - наукове стажування (APSCI) за темою «Підтримка подружжя в складних умовах під час ізоляції, яка викликана пандемією COVID – 19» (FR /PS-EU/ 01032020) в межах програми «Захист суспільного здоров'я в контексті пандемії COVID – 19» (Франція, Париж, 21.04.2020 – 17.06.2020), номер проекту PS – 020664/Mn/St/ (Сертифікат). Здобувачі в.о. та випускники ОП під час фокус-груп та опитувань НАУ відзначають практичний досвід викладачів, їх компетентність, цікаві методи та форми викладання, цінні навчально-методичні матеріали О.Сечейко, О.Петренко, С.Вишніченка, О.Фендьо (<https://cutt.ly/PV3zWjM>). Однак, аналіз наданого на запит ЕГ переліку навчально-методичних видань НПП вказує на необхідність посилення відповідності НПП до ОК по навчально-методичним публікаціям (навчально-методичні посібники, навчально-методичні матеріали тощо). Так, перелік навчально-методичних видань штатних ОП містить лише одні навчально-методичні рекомендації для здобувачів в.о. даної ОП, а публікаційна активність НПП після 2014 року представлена лише однією навчально-методичною публікацією (О.Петренко, Л.Сидорчук, 2021).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

ЕГ на зустрічах з академічним персоналом, гарантом ОП, керівництвом і менеджментом ЗВО пересвідчилились у прозорості процедури конкурсного добору викладачів НАУ, зокрема оголошення про конкурс, терміни, умови його проведення та кваліфікаційні вимоги до претендентів розміщуються на офіційному веб-сайті НАУ у рубриці «Новини». Конкурсний добір викладачів ОП проводиться у відповідності з Положенням про конкурсну комісію (<https://cutt.ly/SBXXZ4lt>) та Порядком конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад (<https://cutt.ly/EBXXhZR>). Так, до прикладу, на посаду доцента допускаються особи, які мають науковий ступінь кандидата чи доктора наук та/або вчене звання відповідно до профілю кафедри; стаж науково-педагогічної роботи не менше ніж п'ять років у закладах вищої освіти III-IV рівнів акредитації та викладають навчальні дисципліни на високому науково-методичному рівні; навчально-методичні праці, які використовуються у навчальному процесі; та наукові праці, опубліковані у фахових наукових виданнях України чи періодичних наукових виданнях інших держав. Розгляд справ претендентів відбувається на рівні конкурсної комісії, кафедри та вченої ради НН Інституту

неперервної освіти. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента кафедра може запропонувати претенденту попередньо прочитати пробні лекції, провести практичні заняття в присутності науково-педагогічних працівників кафедри. і дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП. За результатами обговорення, кафедра таємним голосуванням більшістю голосів присутніх затверджує висновок про професійні й особистісні якості претендентів та відповідні рекомендації і передає на розгляд вченої ради. Обраним вважається претендент, який здобув понад 50% голосів присутніх членів вченої ради Інституту/Університету. На зустрічі ЕГ зі здобувачами освіти, студенти повідомили, що задоволені рівнем професіоналізму викладачів, що забезпечують ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Проведені зустрічі з роботодавцями, аналіз відомостей СО, а також матеріалів, наданих на запит ЕГ дозволяють констатувати, що роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу шляхом: 1) участі у розширених засіданнях кафедри педагогіки і психології щодо вдосконалення ОП: Сороченко Д. М. – директор з управління персоналом «Оператор ГТС України» (протокол №11 від 19.05.2022 р); Осьодло В.І. – Начальник гуманітарного інституту Національного університету оборони імені Івана Черняхівського, д.психол.н., професор, Руденко М.П. - к.військ.наук, генерал-майор авіації; Мирончук М.О. - HR бізнес-партнер SkyUp AirLines; Барабаш С.Г. - HR менеджер, логістична компанія «Meest»; Загребельна О.П. -здобувачка ОН «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» (протокол №10 від 21.04.2022 р). Під час фокус груп з роботодавцями було з'ясовано, вони залучаються до обговорення тем кваліфікаційних робіт та до організації проходження здобувачами вищої освіти практик. Роботодавці виступали керівниками практик в минулому календарному році (цього року через війну в Україні прийняте рішення про проведення практик на базі кафедри в НАУ). ЕГ надано договори з базами практик, які засвідчують налагоджену співпрацю в даному напрямі.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Наразі аудиторні заняття забезпечують практики, які є штатними викладачами та сумісниками на кафедрі управління людським фактором – це О.Петренко, О.Сечейко, С.Вишніченко. Однак, ЕГ гарантом надана інформація про плановане залучення практиків до навчального процесу: методиста з льотної підготовки ДП «Антонов», заслуженого льотчика випробувача Мігунова В.В; заступника начальника управління персоналу підприємства «Оператор газотранспортної системи України» А. Ковальської; начальника відділу авіаційної медицини Державної авіаційної служби України, державного інспектора з авіаційного нагляду за безпекою авіації Шевчук Л.М; начальника Навчального центру авіаційних тренажерів НАУ Ларіонова О.В.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Згідно Положення про підвищення кваліфікації (стажування) НПП НАУ (<https://cutt.ly/fBBFYtL>). НПП мають право підвищувати кваліфікацію у закладах вищої освіти, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, а також в інших суб'єктів освітньої діяльності, фізичних та юридичних осіб (умови і порядок визнання результатів підвищення кваліфікації у таких суб'єктів визначаються відповідно до частини 6 статті 59 Закону України «Про освіту». Вид, форму та місце проходження підвищення кваліфікації (стажування) обирає НПП. Підвищення кваліфікації може здійснюватись за різними видами (навчання за освітньою програмою, стажування, участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо) та в різних формах (інституційна, дуальна, на робочому місці (на виробництві) тощо). На зустрічах ЕГ з керівником і менеджментом, керівниками структурних підрозділів Академії, НПП з'ясовано, що підвищення кваліфікації та стажування НПП здійснюється відповідно до «Плану-графіка» підвищення кваліфікації (стажування) НПП навчально-наукового інституту неперервної освіти на навчальний рік, на основі договорів. Навчально-методичний відділ НАУ здійснює заходи щодо організації підвищення кваліфікації, стажування. ЗВО. НПП даної ОП можуть пройти підвищення кваліфікації в НАУ, де в Навчально-науковому інституті неперервної освіти діє Центр підвищення кваліфікації. Наразі відновлено роботу курсів підвищення кваліфікації для НПП програмами "Англійська мова" та "Удосконалення педагогічної майстерності" (<https://cutt.ly/QVBDmcL>). Зазначимо, що участь НПП ОП, яка акредитується, у внутрішньоуніверситетських програмах підвищення кваліфікації в останні 5 років підтверджена не була. Переважно НПП використовують стажування та підвищення кваліфікації в інших установах. Зокрема, в інтерв'ю з НПП та адміністрацією було зазначено про тісне співробітництво з Державним закладом вищої освіти "Університет менеджменту освіти".

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

З метою стимулювання розвитку викладацької майстерності в НАУ створена система заохочення викладачів. Положення про преміювання працівників НАУ (<https://cutt.ly/NBBZ4iF>) визначає критерії оцінки роботи працівників університету, показники та розміри преміювання, порядок преміювання і затвердження премії.). З метою підвищення якості освітнього процесу та стимулювання творчого та наукового самовдосконалення викладачів в НАУ проводиться конкурс на краще наукове, навчально-методичне, інформаційне видання, що регулюється Положенням про конкурс щодо впровадження в навчальний процес НАУ інноваційних інформаційних комплексів (<https://cutt.ly/DBBC1nn>). Конкурс проводиться у двох номінаціях: технічні та суспільні науки. Призовий фонд складає 100 тис.гр. та розподіляється за можливості пропорційно між номінаціями. У НАУ діє Положення про рейтингове оцінювання діяльності НПП та навчально-наукового підрозділу (<https://cutt.ly/BB1Wf99>), регламентує методику розрахунку рейтингу, застосування системи оцінювання, спеціальні заохочення та стягнення. Рейтинг НПП, основним місцем роботи яких є Університет, визначається за результатами навчального року та враховує ефективність роботи НПП та студентську оцінку НПП. Рейтингова система оцінювання використовується для проведення щорічного підведення підсумків діяльності НПП для прийняття кадрових рішень керівництвом кафедр, інститутів (факультетів), Університету та надання рекомендацій щодо удосконалення його роботи науково-педагогічному працівнику. Результати рейтингової оцінки застосовуються під час прийняття рішень щодо: морального та матеріального заохочення НПП Університету; конкурсного відбору на заміщення вакантних посад НПП тощо. Під час зустрічей з керівником та менеджментом, адміністративним персоналом встановлено, що насамперед, заохочується публікаційна активність НПП у виданнях, що цитуються у наукометричних базах на основі даних рейтингу: У відкритому доступі на сайті університету містяться рейтинги: Рейтинг викладачів НАУ згідно з наукометричною системою Google Scholar (http://www.lib.nau.edu.ua/naukpraci/rating_google.php); Рейтинг викладачів НАУ згідно Scopus (<http://www.lib.nau.edu.ua/naukpraci/rating.php>), Рейтинг викладачів НАУ згідно з наукометричною системою РИНЦ (http://www.lib.nau.edu.ua/naukpraci/rating_rinc.php), також містяться результати оцінювання здобувачів, але останнє стосується 2019-2020 рр. Про факти нагородження чи відзначення НПП даної ОП повідомлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони Викладачі ОП мають вагомий досвід практичної діяльності. Чітко прописано процедуру конкурсного відбору викладачів, яка є прозорою і дає можливість забезпечити належний рівень професіоналізму НПП. Підтверджено залучення роботодавців до різних напрямів організації та реалізації освітнього процесу (практика, підготовка кваліфікаційного дослідження). Підвищення кваліфікації відповідає інтересам та потребам самих викладачів щодо їхнього професійного розвитку та потребам ОП. Враховані рекомендації ЕГ та ГЕР щодо посилення кадрового складу ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1.Більшість навчально-методичних матеріалів є підготовленими НПП до 2014 року та мають опосередковане відношення до ОК даної ОП. 2.Проект залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до викладання аудиторних ОК, наданий ЕГ у 2021 р., залишився не реалізованим і лише частково через перешкоди, пов'язані з війною в Україні. 3.Не враховуються в останні роки оцінки здобувачів вищої освіти для визначення рейтингу та подальшого заохочення професійного зростання НПП. 4.Використовуються інструменти рейтингування лише з акцентом на публікаційну активність, що нівелює інші здобутки НПП (зокрема методичні) та має обмежену стимулюючу дію у сфері розвитку викладацької майстерності. 5.Недостатньо використовується внутрішні програми НАУ для підвищення викладацької майстерності НПП даної ОП. Рекомендації: ●Посилити навчально-методичну відповідність НПП дисциплінам, які викладаються за рахунок видання навчально-методичних матеріалів до ОК даної ОП. ●Налагодити співробітництво з професіоналами-практиками в межах аудиторних занять ОК, реалізувати план залучення практиків в 2022-2023 н.р. ●Відновити в НАУ практику залучення здобувачів вищої освіти до визначення рейтингу викладача. ●Повною мірою реалізовувати методику обрахунку рейтингу НПП, викладену в Положенні про рейтингове оцінювання діяльності НПП та навчально-наукового підрозділу НАУ. ●Залучати НПП даної ОП до програм підвищення викладацької майстерності в середині НАУ, зокрема, в напрямку підготовки до ефективного використання платформи Moodle в освітньому процесі.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Експертною групою було з'ясовано, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, що реалізують ОП, в цілому забезпечує досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання. В НАУ чітко

прописано процедуру конкурсного відбору викладачів, яка є прозорою і дає можливість забезпечити належний рівень професіоналізму НПП. Підтверджено залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, експертів галузі. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів та стимулює розвиток викладацької майстерності. Виявлені певні недоліки, як то невідповідність навчально-методичних публікацій окремих НПП до профілю дисциплін, що ними викладаються; до викладання аудиторних ОК недостатньо залучені експерти в галузі та роботодавці; до внутрішніх програм НАУ з підвищення викладацької майстерності не залучаються НПП даної ОП, не повною мірою використовуються можливості рейтингування НПП. Таким чином, освітня програма та освітня діяльність за цією програмою відповідають критерію Б з недоліками, що можуть бути усунені.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час експертизи та онлайн огляду, ЕГ пересвідчилась, що фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів. Фінансово-економічна діяльність ЗВО є бублічною та прозорою і є висвітленою на сайті закладу (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/finansova-zvitnist/>). НАУ надав експертній групі фото і відеоматеріали приміщень кафедри та закладу в цілому. ЕГ переконалась, що заклад має потужну матеріально-технічну базу, а саме: 12 навчальних корпусів, бібліотеку та 10 читальних залів, спортивний комплекс, медичний центр, центр культури та мистецтв, гуртожитки, учбовий ангар з авіаційною технікою та ін. (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/NAU_doc_nac_2019/NAU_mat_teh_zabezpech.pdf). В розпорядженні випускової кафедри є аудиторія з мультимедійним обладнанням та комп'ютерний клас, що дозволяє досягти визначених цілей та програмних результатів навчання. Бібліотека НАУ має електронний каталог та репозитарій, здобувачі підтвердили, що активно користуються бібліотечним фондом в умовах дистанційного навчання. Експертній групі був наданий список фахової літератури, що наявна в бібліотеці, ЕГ ознайомила з ним, перелік включає вітчизняну та іноземну літературу, що цілком покриває потреби даної ОП. На території ЗВО працює Wi-Fi, якіє є безкоштовною опцією для всіх учасників освітнього процесу. Наразі дистанційне навчання забезпечується додатком гугл-клас, проте заклад веде активну роботу по впровадженню системи Moodle.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час фокус-груп зі здобувачами, представниками студентського самоврядування, науково-педагогічним персоналом експертна група пересвідчилась, що всі учасники освітнього процесу мають вільний та безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладання та наукової діяльності. Стейкхолдери можуть вільно користуватися аудиторним фондом, бібліотекою, відвідувати спортивний та медичний центр. Також в ЗВО функціонує простір неформальної освіти NAU HUB, де проходить безліч різноманітних заходів, в яких можуть брати участь всі бажаючі учасники освітнього процесу.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час огляду матеріально-технічного забезпечення ЕГ пересвідчилась в безпечності середовища для життя та здоров'я здобувачів, воно дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. В ЗВО функціонує медичний центр (<http://medcenter.nau.edu.ua/>), на сайті розміщена актуальна інформація, щодо послуг, контактної інформації, заходів щодо запобігання захворювань COVID-19, тощо.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти на всіх рівнях. В НАУ функціонує відділ по роботі зі студентами, який забезпечує підтримку здобувачів (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/departments/viddil-gumanitarnogo-rozvitku-ta-soczialnix-komunikacij/>). Для абітурієнтів розроблений окремиий сайт (<https://pk.nau.edu.ua/>) і Telegram-канал (https://t.me/pk_nau_2021) з усією необхідною інформацією для вступників, також ЕГ хоче відзначити наповненість сайту закладу, подана інформація є актуальною та корисною для зацікавлених сторін, на сайті є посилання на розклад здобувачів (ПРОТЕ РОЗКЛАДУ НЕМАЄ). В ЗВО функціонує сектор психолого-педагогічної роботи (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/departments/viddil-gumanitarnogo-rozvitku-ta-soczialnix-komunikacij/czentr-psixologo-pedagogichnoi-roboti/>), проте наразі посада завідувача сектору вільна, тимчасово

функції виконує завідувачка організаційного сектору Назарчук Людмила Григорівна (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/departments/viddil-gumanitarnogo-rozvitku-ta-soczialnix-komunikacij/vidavnichij-czentr/>). Під час відео-зустрічі, проректор з гуманітарної політики та інновацій Тімкіна Світлана Юріївнана описала як зараз функціонує сектор психолого-педагогічної роботи, на думку експертів, процедура отримання психологічної підтримки є досить складною та неконфіденційною, адже спочатку інформація передається заступникам деканів з навчально-виховної роботи, далі її розповсюджують серед наставників академічних груп, які повідомляють старостам контактну інформацію особи, до якої можуть звернутися здобувачі. Викладачі надають консультативну підтримку здобувачам в будь-який час. Також на сайті розміщена електронна скринька довіри (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/skrinka-doviri.html>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На думку експертів, ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Так, на сайті, в розділі “Інклюзивна освіта” розміщені вся нормативно-правова база, що охоплює питання реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/inklyuzivna-osvita/>). ЕГ відмічає, що НАУ пройшов огляд та оцінку комплексу будівель і території на відповідність вимогам ДБН В 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», експертній групі були продемонстровані пандуси, що наявні в закладі, головний корпус НАУ оснащений ліфтом, проректор з навчальної роботи Полухін Анатолій Васильович ознайомив експертну групу з принципами та процедурою забезпечення освітнього процесу здобувачам з особливими освітніми потребами. Да даній ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються, проте експертна група вважає, що заклад готовий приймати та надавати освітні послуги таким здобувачам.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В Національному авіаційному університеті розроблене Положення про запобігання та протидію булінгу, мобінгу, кібербулінгу, харасменту (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/10_03_2020/Pologenja_bulnng_14.02.2020.pdf), також в закладі функціонує Відділ з питань запобігання та виявлення корупції (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/departments/viddil-vnutrishnogo-kontrolyu-zapobigannya-ta-viyavlennya-koruptsii.html>), на сайті закладу є розділ “Запобігання корупції” (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/zapobigannya-koruptsii.html>), також в закладі функціонує Комісія з профілактики правопорушень (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/departments/robochi-ta-doradchi-organi/komisiya-z-profilaktiki-pravorogushen.html>). Згідно з опитуванням “Якість реалізації ОПП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» спеціальність: 053 «Психологія» очима студентів” за вересень 2022 на питання: Чи стикались Ви з випадками корупції, хабарництва, некоректного оцінювання знань зі сторони викладачів і чи реагували на Ваші звернення представники адміністрації? Чи стикались Ви з випадками булінгу, сексуальних домагань, насилля зі сторони викладачів та одногрупників і чи реагували на Ваші звернення представники адміністрації? Всі учасники опитування відповіли не стикалися з подібним. Це вони підтвердили і на зустрічі з експертною групою. Під час зустрічі, здобувачі підтвердили відсутність конфліктних ситуацій, також вони зазначили, що не ознайомлювалися з процедурою дій в разі виникнення конфліктної ситуації, проте зазначили, що на сайті ЗВО є інструкція. Також на сайті закладу розміщена електронна скринька довіри, де кожен учасник освітнього процесу може лишити повідомлення (проте, на сайті не вказано, хто саме займається обробкою листів)

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Потужне матеріально-технічне забезпечення, навчально-методичні ресурси, які повністю забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Проходження закладом огляду та оцінки комплексу будівель і території на відповідність вимогам ДБН В 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Відсутність штатного психолога на посаді керівника Сектору психолого-педагогічної роботи. 2. Складна система отримання точної інформації щодо актуального в.о. керівника Сектору психолого-педагогічної роботи. 3. Недостатня обізнаність здобувачів в процедурі врегулювання конфліктних ситуацій. Рекомендації: ● Обрати нового керівника

Сектору психолого-педагогічної роботи. ●Спростити цикл надходження інформації, щодо актуального співробітника сектору та в подальшому оновити на сторінці Сектору психолого-педагогічної роботи інформацію та контактні дані керівника. ●Поглибити обізнаність здобувачів в контексті дій в разі виникнення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

В ЗВО потужна матеріально-технічна база та навчально-методичне забезпечення, все це дозволяє забезпечувати досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання, учасники освітнього процесу мають вільний доступ до ресурсів закладу, ЗВО готовий приймати здобувачів з особливими освітніми потребами, має чітку політику щодо вирішення конфліктних ситуацій та питань пов'язаних з корупцією. Недоліки, а саме: відсутність керівника Сектору психолого-педагогічної та слабка обізнаність здобувачів, щодо дій в разі виникнення конфліктних ситуацій, можуть бути усунені в короткий проміжок часу і не є критичними.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В цілому, заклад дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Перегляд освітніх програм в Університеті проводиться щорічно (або два рази на рік за належної аргументації). Це регулюється Положенням про освітню програму НАУ (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/14_05_2020/2020_05_12_Pologenja_pro_osvitni_programi_NAU_end2.pdf). Останній перегляд ОПП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій відбувся».... Перегляд та моніторинг ОП забезпечує проектна група також, до процесу моніторингу та перегляду можуть бути залучені: науково-педагогічний персонал, здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування, роботодавці. Кожен бажаючий може надіслати свої пропозиції щодо вдосконалення ОП на електронну пошту уповноваженої людини, що розташована на сайті ЗВО в розділі “Проекти” (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/proekti-osvitno-profesijnih-program/proekti-osvitnih-program-2022.html>), також на сайті вказаний кінцевий термін подачі пропозицій.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час фокус-групи, здобувачі наголосили, що проходять щорічне загальноуніверситетське опитування та опитування, що проводять викладачі. Студенти, що були присутні на зустрічі не брали участь в перегляді ОП. Порядок участі студентського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП визначено Положенням про студентське самоврядування (https://nau.edu.ua/site/variables/docs/studentu/Polozhennia_pro_studentske_samovriaduvannia_NAU.pdf). В ході фокус-групи з представниками студентського самоврядування Голова студради НАУ Коваленко Артем зазначив, що в цілому, здобувачі не звертаються з пропозиціями щодо покращення ОП, так само як і представники студентського самоврядування задоволені освітніми програмами і не мають пропозицій як їх покращити. Загалом, під час спілкування, здобувачі озвучували свої пропозиції та рекомендації, на думку експертів деякі з них мають бути взяті до уваги гарантом та проектною групою.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Присутні на зустрічі роботодавці не були залучені до перегляду ОП «Психологія екстремальних та кризових ситуацій», проте всі брали участь в рецензуванні даної ОП. Комунікація з ЗВО частіше відбувається через особисті канали зв'язку. Програму ОП їм надсилають на електронну пошту. На думку експертів, вдалою практикою, було б залучення роботодавців до систематичного анкетування щодо якості даної ОП. Проте, в квітні 2022 року Сороченко Д.М. директор з управління персоналом “Оператор ГТС України” був залучений до засідання кафедри про результати щорічного перегляду ОП «Психологія екстремальних та кризових ситуацій». В закладі створена Рада роботодавців (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Rada-

robotodavtsiv/2021_%Do%9F%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B6%Do%B5%Do%BD%Do%BD%D1%8F_%Do%BF%D1%80%Do%BE_%Do%Ao%Do%Bo%Do%B4%D1%83_%D1%80%Do%BE%Do%B1%Do%BE%D1%82%Do%BE%Do%B4%D0%Vo%Do%B2%D1%86%D1%96%Do%B2.pdf). Також експертній групі був наданий Витяг з протоколу засідання кафедри управління людським фактором №10 (21.04.2022) в якому було зазначено, що такі стейкхолдери як: Осьодло в.І. - Начальник гуманітарного інституту Національного університету оборони імені Івана Черняхівського, д.психол.н., професор; Сороченко Д.М., директор з управління персоналом компанії «Оператор газотранспортної системи України» Руденко М.П. - к.військ.наук, генерал-майор авіації; Мирончук М.О. - HR бізнес-партнер SkyUp AirLines; Барабаш С.Г. - HR менеджер, логістична компанія «Meest» були присутні та виступали на онлайн засіданні кафедри, давали свою оцінку ОП та озвучували рекомендації та бачення щодо вдосконалення даної ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Випускова кафедра цікавиться кар'єрним шляхом випускників через мобільні канали зв'язку. Під час фокус-групи, випускники даної ОП зазначили, що підтримують дружній зв'язок з викладачами по телефону та в месенджерах. На думку експертів позитивною практикою в закладі було б запровадження опитування/анкетування випускників, включаючи питання про кар'єрний шлях та рекомендації щодо вдосконалення ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Експертна група вважає, що система забезпечення якості вищої освіти, що функціонує в ЗВО в цілому реагує на виявлені недоліки в освітній програмі. Також, експертна група відмічає зручність розміщення всієї необхідної інформації на окремій сторінці сайту "Забезпечення якості". Так, за забезпечення моніторингу відповідальні відділ з моніторингу, навчально-методичний відділ, навчальний відділ, кафедра. В ЗВО функціонує Рада з якості НАУ, основні функції та завдання якої описані в пункті 2 (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/2021/2021_%Do%9F%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B6%Do%B5%Do%BD%Do%BD%D1%8F%20%Do%BF%D1%80%Do%BE%20%Do%Ao%Do%Bo%Do%B4%D1%83%20%Do%B7%20%D1%8F%Do%BA%Do%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf). Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти реалізується через виконання процедур, що вказані на сайті (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/quality-procedures.html>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Дана ОП проходить акредитацію вдруге. В ході фокус-груп, гарант зазначив, що було наступні пропозиції та зауваження: 1) оновлено матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми; 2) оновлено матрицю забезпечення ПРН відповідними компонентами ОПП; 3) у матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП у рядок забезпеченості ЗК10 додано ОК6 «Психологія професійного ризику» та ОК7 «Психологія особливих ситуацій експлуатації технічних систем», враховуючи що літературні джерела з цих освітніх компонентів переважно англійськомовні, а також широке застосування у навчанні з цих дисциплін англійськомовної лексики; 4) розширено рамки змісту ОК8 «Актуальні проблеми психодіагностики у прикладних дослідженнях», з метою всебічного забезпечення досягнення ПРН2, ПРН18, ПРН19; 5) розширено реальне ознайомлення здобувачів з іншомовними джерелами і публікаціями при опануванні ОК6 та ОК7; 6) оновлено каталог вибіркового ОК та їх силабуси; 7) уточнено перелік ЗК, ФК, ПРН та переглянуто фаховий список літератури; 8) посилено кадровий потенціал за рахунок працевлаштування на штатну посаду доцента кафедри викладача з науковим ступенем кандидата психологічних наук, званням доцента по кафедрі психології та науковим і фаховим досвідом, який відповідає ОП (доц.. Сечейко О.В.)

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЗВО популяризує принципи академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу. Так, в НАУ розроблені Кодекс честі науково-педагогічного працівника та Кодекс честі студента (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kodeks-chesti-naukovo-pedagogichnogo-pratsivnika-i-studenta-nau/>), Декларація про дотримання академічної доброчесності здобувача вищої освіти та Декларація про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічного, наукового, педагогічного працівника. Рада з якості НАУ координує діяльність підрозділів університету щодо забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності. Під час спілкування, здобувачі зазначали, що їх курсові та дипломні роботи перевіряються на вміст плагіату, ця процедура є

безкоштовною. Проте експертна група рекомендує включити питання щодо рівня обізнаності здобувачів в інструментах протидії порушенням академічної доброчесності

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В ЗВО розроблена чітка політика моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Заклад реагує на результати внутрішнього і зовнішнього моніторингу та вдосконалює ОП. Позитивною практикою експертна група вважає розроблені в НАУ кодекси честі та декларації про дотримання академічної доброчесності для НПП та здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. Недостатня залученість роботодавців, що були присутні на фокус групі до перегляду ОП в ключі внесення пропозицій, щодо покращення ОП, зауважень, рекомендацій, тощо. 2. Слабка залученість випускників до перегляду ОП та відсутність чіткої процедури збору і аналізу даних по кар'єрному шляху випускників. Рекомендації: ●Провести серед випускників анкетування щодо їх кар'єрного шляху та пропозицій щодо покращення ОП. ●Залучати роботодавців до систематичного опитування, щодо задоволеності даною ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В університеті розроблена чітка система моніторингу і перегляду ОП, НАУ реагує на результати внутрішнього і зовнішнього моніторингу якості освіти, наявність кодексів і декларацій, розроблених для учасників освітнього процесу є позитивною практикою. Слабкі сторони, а саме відсутність опитувань серед випускників і роботодавців можуть бути усунені в короткий проміжок часу.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В НАУ розроблені наступні документи, що визначають чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу: Положенням про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/qamonitoringosvprog/23_10_2020/polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu_v_natsionalnomu_aviatsiinomu_universyteti-1.pdf), Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/Polozhennya_pro_zabezpechennya_yakost%D1%96_2018_11_28_end_1_z%D1%96%20zm%D1%96nami.pdf), Правилами внутрішнього розпорядку (<https://nau.edu.ua/site/variables/docs/pologennya/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0-%D0%B2%D0%BD%D1%83%D1%82%D1%80%D1%96%D1%88%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BA%D1%83-2018.pdf>), Статутом (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2021/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82%202021.pdf>), Декларацією про дотримання академічної доброчесності здобувача вищої освіти НАУ та Декларацією про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічного, наукового, педагогічного працівника НАУ. Всі документи є доступними для учасників освітнього процесу і послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

ЗВО вчасно оприлюднює проект ОПП. На сайті закладу створено сторінку з проектами всіх освітніх програм (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/proekti-osvitno-profesiynih-program/proekti-osvitnih-program-2022.html>). На сайті розміщені контактні дані осіб, кому можна надсилати свої пропозиції щодо ОП, кінцевий термін подачі пропозицій до проекту, також можна ознайомитися з пропозиціями стейкхолдерів. Під час зустрічі з роботодавцями, експертна група встановила, що вони не вносили своїх пропозицій щодо покращення даної ОП, те саме стосується представників студентського самоврядування.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті кафедри розміщена точна та достовірна інформація про освітню програму, в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (<https://ino.nau.edu.ua/kafedri/upravlinnya-profesijnoyu-osvitoju/osvitno-profesijni-programi/psychologiya-ekstremelnyh-i-kryzovyh-sytuatsij/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Доступність усіх нормативних документів, інформація, що стосується ОП подана в повній мірі і розміщена у вільному доступі на офіційному сайті закладу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. Низький рівень залученості роботодавців та представників студентського самоврядування до процесу оновлення ОП. Роботодавці, що були присутні на зустрічі з ЕГ були залучені лише в ролі рецензентів даної ОП, а представники студентського самоврядування досить пасивно брали участь в обговоренні і не внесли своїх пропозицій, аргументуючи це тим, що все в ОП їх влаштовує. Рекомендації: ●Систематичне залучення стейкхолдерів до процесу перегляду та оновлення ОП шляхом анкетування.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими, послідовно дотримуються під час реалізації ОПП і є у вільному доступі. ЗВО оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму. Недоліки за даним критерієм, а саме слабка залученість стейкхолдерів до процесу перегляду і оновлення ОП може бути усуненою в короткі терміни.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Панасенко Елліна Анатоліївна

Члени експертної групи

Щотка Оксана Петрівна

Шиліна Анна Shylina